

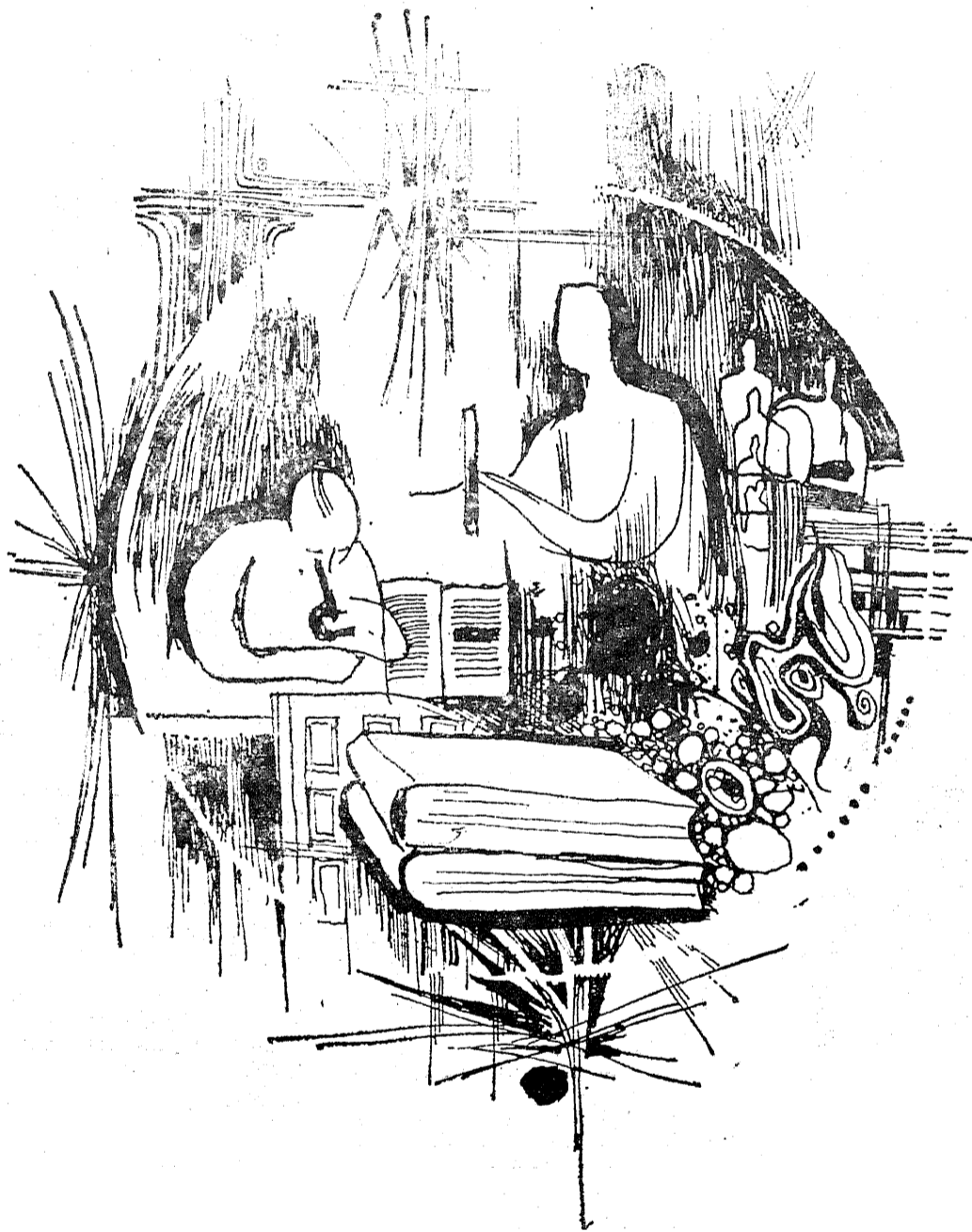

Nr. 23 (829)

Reedel, 3. septembril 1976

XXVIII AASTAKÄIK

1976/77 — pärituult sulle!

SEPTEMBRI- PÖÖRDUMINE

PRESS TPI

Nagu ikka, algas 1. septembril uus õppeaasta. Selleks ajaks püütakse end häälestada puhkuse rõõmudest ja muredest õppetöö rõõmudele ja muredele. Muljeid süvistest töödest ja tegevistest võib aga veel kaua kuulda.

Tõsist kättõstmist nõuab nüüd õppetöö, sest vanasõnagi ütleb: mida Juku ei õpi, seda Juhan ei tea. Juhanit, kes midagi ei tea, pole kellelegi vaja. Sellepärast alustagem raugematu hooga, nii need, kel käesolev aasta on esimeseks tipi-majas, kui needki, kellele see maja juba päris tuttav.

Kõva õppimise kõrval ei maksa muidugi unustada TPI-s tegutsevaid klubeid ja ringe. Samuti tuleks lugeda meie ajalehte, kes võtab meelsasti vastu tudengite kirjutisi, sest arvukam osa lugejaskonnast oleme ikka meie ise ja meid huvitavaid probleeme ei näe ka keegi teine peale meie endi. Ja veel: ise tehtud, hästi tehtud.

Jääb üle vaid soovida suurt õppimisindu ja head tulejooksu. Kõike paremat.

UUEKS ALGUSEKS

Instituudi kollektiivi tähtsam ülesanne algaval õppeaastal on NLKP XXV kongressi otsuste sügav tundmaõppimine ja läbi mõeldud rakendamine, kindlustamaks spetsialistide ettevalmistamise uut kvalitatiivset, ideelis-poliitilist ja erialast taset. Väga oluliseks tuleb pidada õppetöö efektiivsuse tõstmist ja kateedrite ning õppejõu individuaalset tööd nii üliõpilaste gruppide kui üksikute üliõpilastega. Meie eesmärk on vähendada väljalangevust ja tõsta õppeedukust. Selle eesmärgi elluviimisel on suur osakaal instituudi komsomoli-

perel, kelle esmane tööülesanne on meie «toodangu» — kõrge kvalifikatsiooniga spetsialisti igakülgne ettevalmistamine ja kujundamine.

Käesolev õppeaasta on X viisaastaku esimene. Noortudengite õpingud mõeldavad põhiliselt viisaastaku kestel. Oigem siis meie partei poolt tõstatatud ülesannete väärtused.

Vanemate kursuste üliõpilased hakkavad aga sel viisaastakul juba tootmiskomandöridena tööle. Soovime teile ja kogu õppejõudude perele kõige efektiivsemat õppimist ning kvaliteetset õpetamist.

Meie instituudi töötajate üheks konkreetseks kvaliteedinäitajaks on teadusliku töö tase ja maht. Seniste tulemuste pärast pole häbenemiseks põhjust, pigem vastupidi. Soovime kõigile teadusetöö tegijatele jätkuvat lipu kõrgel hoidmist ja edaspidist edu.

Teenistujate ja haldusaparaadi töötajad, teist oleneb meie maja hea käekäik, välis- ja sisekord, asjaajamise korrektsus, samuti vesi ja soojus, ka meie kollektiivi isu, uni ja puhkus. Soovime, et te maksimaalselt rakendaksite oma jõudu ja taset loetletud väga vajalike ülesannete täitmisel.

Jaksu kõigile!

AADU TALTS
Parteikomitee sekretär

Kvaliteet ja efektiivsus algava õppeaasta peaülesanded

1. septembril algas kogu meie kodumaal uus õppeaasta. See on korduv protsess, kuid ometi on igal õppeaastal oma nägu, probleemid ja ülesanded. Käesoleval aastal toimunud NLKP XXV kongress püstitas uued ülesanded meie maa majandusliku potentsiaali, kultuuritase ja rahva heaolu edasiseks tõusuks. Ulatuslikud sihid on seatud ka kõrgema hariduse ja teaduse arengu valdkonnas. Kümneenda viisaastaku põhiülesanne on teatavasti kõigi tegevusalade efektiivsuse tõstmine ja kõrge kvaliteedi kindlustamine. See kehtib täiel määral ka Tallinna Polütehnilise Instituudi kohta. Efektiivsus õppetöös tähendab seda, et võimalikult suur arv õpinguid alustanud üliõpilastest saavad ka kõrgkooli diplomi. Kvaliteet õppetöös tähendab põhjalikult õpetada ja õppida kõiki õppeaineid, näha ja mõista vastava teadusharu arengut ning osata seostada paljusid eri distsipliinide ühtseks tervikuks, mis moodustabki spetsialisti pagasi tema edukaks kutsetöök.

Efektiivsus teaduslikus uurimistöös tähendab selliste tulemuste saavutamist, mis nende ellurakendamisel annavad kõrge majandusliku efekti või põhjustavad olulise edasiminekust vastava teadusharu arengus. Kvaliteet teaduslikus uurimistöös tähendab teadusliku töö tegemist maailma taseme esirinnas.

Nende ülesannete täitmine pole lihtne, vaid vajab kogu instituudi kollektiivi teadusliku ja sihivõime rakendamist. Eelkõige on tarvis põhjalikult analüüsida senise töö tulemusi ja sealt välja sõeluda kõik see, mis on positiivne ja edasiviiv. Häid kogemusi õppe- ja teaduslikus töös on meie kollektiivil aga palju. Kui me kõik kasulikud kogemused maksimaalselt rakendame, siis täidame edukalt ka peaülesande.

Üheks tõkkeks õppetöö kõrge efektiivsuse ja kvaliteedi saavutamisel on osa üliõpilaste pealiskaudsus ja puudulik õppedistsipliin. Neist saavad aga alguse kõik ebameeldivused, mis lõpptulemuseks viivad õpingute katkestamisele. Sageli võivad sellised distsipliinirikujad semestri jooksul rahulikult elada, ilma et nende suhtes rakendataks tõsiseid mõju-

tusvahendeid. Suured ülesanded on siin komsomoliorganisatsioonil. On vajalik, et komsomoliorganisatsioon looks tõelise sallimatuse õhkkonna ja avaliku hukkamõistu nende üliõpilaste suhtes, kes ei mõista või ei taha mõista, et üliõpilase esmane ülesanne on edukalt õppida. See on tema kohustus meie kollektiivi ja kogu rahva ees.

Algava aasta on TPI ajaloos märkimisväärne. Uue õppeaasta algusega täitub nelikümmend aastat TPI rajamisest. Kuigi nelikümmend aastat ei kuulu suurte juubelite kategooriasse, on ta ometi tähtis etapp. Nelikümne aastakümnet on ereda näiteks, milliseid tulemusi on saavutatud nõukogude korra tingimustes. Kunagisest pisiõppeasutusest on välja kasvanud kaasajaga tehniline kõrgkool, kus toimub spetsialistide ettevalmistus enam kui kolmekümnel erialal, õppejõududena tegutsevad teadlased, kellest kahele kolmandikule on teaduslik kraad või kutse. TPI võib oma neljakümne aasta õppeaasta puhul tunda õigustatud uhkust saavutatute üle. Kuid saavutatute kohustab. Teaduse ja tehnika arengu tempo nõuab veelgi suuremaid tulemusi. Vähihingi peatumine või rahulolu tähendaks loetusetu mahajäämist. Seepärast esitab instituudi minevikule vastuvajeldamatuid nõudeid — mitte kunagi rahulduda saavutatuga, alati otsida uusi teid ja võimalusi, teha homme paremini, kui on tehtud täna.

Uueks õppeaastaks täienes TPI kollektiiv 1280 päevase üliõpilasega. Asja lõppenud vastuvõtt kulges tiheda konkursi tingimustes. See loob eelduse, et uued üliõpilased on hästi ette valmistatud õppetöökseks instituudis. Kuid ka siin ei saa saavutustele puhkama jääda. Saada inseneriks või ökonomistiks, tähendab palju visa tööd. Vähihingi hooletusse jätmine tähendab lünka, mille taastamine on väga raske. Inseneri ja ökonomisti kutse nõuab täpsust, suurt enesedistsipliini ja püsivust. Seda tuleb omandada juba õpingute jooksul, et parastine kutsetegevus kulgeks laitmatult.

Prof. AGU AARNA
TPI rektor

MÕNED MÕTTED UUELT LÄVELT

IGOR MIHELSON

ELKNÜ TPI KOMITEE
SEKRETÄRI ASETÄITJA

«Mitte ilusa sõna pärast, mitte soovist kanda nimedest parimat, mitte ainult selleks, et austusega mälestada lahkunut, võtsime vastu sellise otsuse. Ei. Me võtsime ta vastu selleks, et kogu töötav noorsugu, kõikidest rahvustest, kes elavad NSV Liidus, koos oma võitlusalgaga — Kommunistliku Noorsooühinguga — omaks ühist tahet ja kindlat veendumust õppida leninlikult elama, töötama ja võitlema, teostama neid soove, millised jättis meile Lenin.»

(Ülevenemaalise Kommunistliku Noorsooühingu VI Kongressi manifestist, kus otsustati Ülevenemaaline Kommunistlik Noorsooühing ümber nimetada Ülevenemaaliseks Leninlikuks Kommunistlikuks Noorsooühinguks.)

Inimesed elavad. Inimesed lahkuvad elust. Nende teod ja tegemised jäävad alles ning just nende tegude põhjal saab hinnata inimese väärtust ühiskonnale.

«...õppida leninlikult elama, töötama ja võitlema...» tähendab saada inimeseks, kellel on elus kindel siht, kes ei ela ainult endale, vaid kes rakendab kogu oma jõu, teadmispagasi, kogu oma noorusenergia meie ühiskonna ees seisvate kõrg-

leulatavate ülesannete lahendamisele.

Asja sai meie instituudi kollektiivi täieõiguslikeks liikmeteks 1280 esmakursuslast, Tänavu tähistame Tallinna Polütehnilise Instituudi 40. aastapäeva. Juubelivisaastaku esimese aasta algul seadsime enda ette ka suuremad ülesanded lähemaks perioodiks. Neid täita saame aga ainult üheskoos tegutsedes, alati meeles pidades, et kollektiivi jõud on iga selle liikme jõudude kogum.

Kõrgõppeasutuse peamiseks ülesandeks on suurte teoreetiliste ja praktiliste töökoostega spetsialistide ettevalmistamine meie rahvamajanduse tarbeks. Instituudi ühiskondlike organisatsioonide (sealhulgas ka komsomoli) tegevus on suunatud sellele, et kujundada üliõpilastes (s. t. meis endis) neid

omadusi, mis iseloomustavad nüüdisaja kõrge ettevalmistusega spetsialisti. Sellisteks omadusteks on kindel marksistlik-leninlik maailmavaade, kutsemeisterlikkus, võime organiseerida kollektiivi tööd, kõrge kultuuritase ja avar eruditsioon.

Püüame lühidalt lahtimõtestada meie partei programm-dokumentides spetsialistidele esitatavate nõuete sisu.

Nõukogude inimeste vaimne maailm rajaneb meie revolutsioonilise õpetuse tugeval vundamendil. Kujundada vaateid, tähendab anda veenvad vastused noort inimest erutavatele küsimustele. Seepärast on oluline, et marksismi-leninismi teooria tundmaõppimisel ei piirduks valmisjäreltunde pähetuupimisega, vaid tuleks iseiselt mõelda, lahendada olulisi probleeme, näha ühiskonna arengu seaduspärasusi ja perspektiive. Kommunismiteooria sügavale omandamisele aitab kaasa üliõpilaste kaasalõõmine komsomoliorganisatsiooni sellistes allüksustes, nagu seda on Interklubi, Rahvusvaheliste Suhte Klubi, Noorte Lektorite Kool jt. huviaklubi. Marksistlik-leninliku maailmavaate kujundamise vormid ja meetodid leiavad kajastamist üliõpilaste ühiskondlik-poliitilise praktika (ÜPP) läbiviimisel. Instituudi administratsiooni ja ühiskondlike organisatsioonide ülesandeks on siinjuures kindlustada ÜPP pidevus ja kvalitatiivne tase.

Tulevase spetsialisti kutsemeisterlikkuse tagamiseks pööratakse X viisaastakul erilist tähelepanu. Mitme aasta vältel ja täiesti õigustatult oleme pidanud selles valdkonnas tähtsaks õppetöösse õige, teadliku suhtumise kujundamist. Ei saaks öelda, et see loosung oleks vananenud, kuid keegi ka enam ei kahtle (ja elu ise on seda näidanud), et kindel, asjakohane suhtumine õppimisse on meil suuremalt jaolt saavutatud. Loogiliseks jätkuks sellele on üliõpilaste edasijõudmise probleem, õppeedukuse kvaliteedi küsimus.

Iga üliõpilase edukas õppimine, isiklik vastutus õppetöö tulemuste ees, väljalangevuse põhjuste selgitamine ja nende kõrvaldamine, nõrgalt edasijõudvate õpilaste praktiline abistamine — need on meie suured ja vastutusrikkad ülesanded kutsemeisterlikkuse kindlustamisel.

Iga lõpetaja, asudes oma erialasele tööle, pöörab kokku teatavate uute probleemidega. Ta hakkab tegutsema juhina mingis kindlas töökollektiivis. Ja kui armetud näevad välja need kõrgharidusega tegelased, kes peale kitsaste erialaste teadmiste midagi ei oma, kes on harjunud saama õpetusi, suutmata ise midagi otsustada, suutmata juhtida kollektiivi

soovitud suunas. Kus on õige koht ja millal optimaalne aeg organisatsioonide oskuste omandamiseks? Kõrgkool! Meie instituudis on selleks piisavalt võimalusi. Tule ja pane aga käed külge: võta osa huviaklubide tööst, veeda kolmas semester ehitusmalevas, tee ise huvitavaid üritusi oma õpperühmas... ning sa tunned endas pakitseva energia otstarbekast rakendamist rahuldust, saad oskusi tööks inimestega, mis on nii hädavajalikud tulevases elus.

Üks luuletaja on öelnud:
«Halb on elada midagi loomata, uumat, paremat elusse toomata, teiste jaoks soovust südames kandmata,

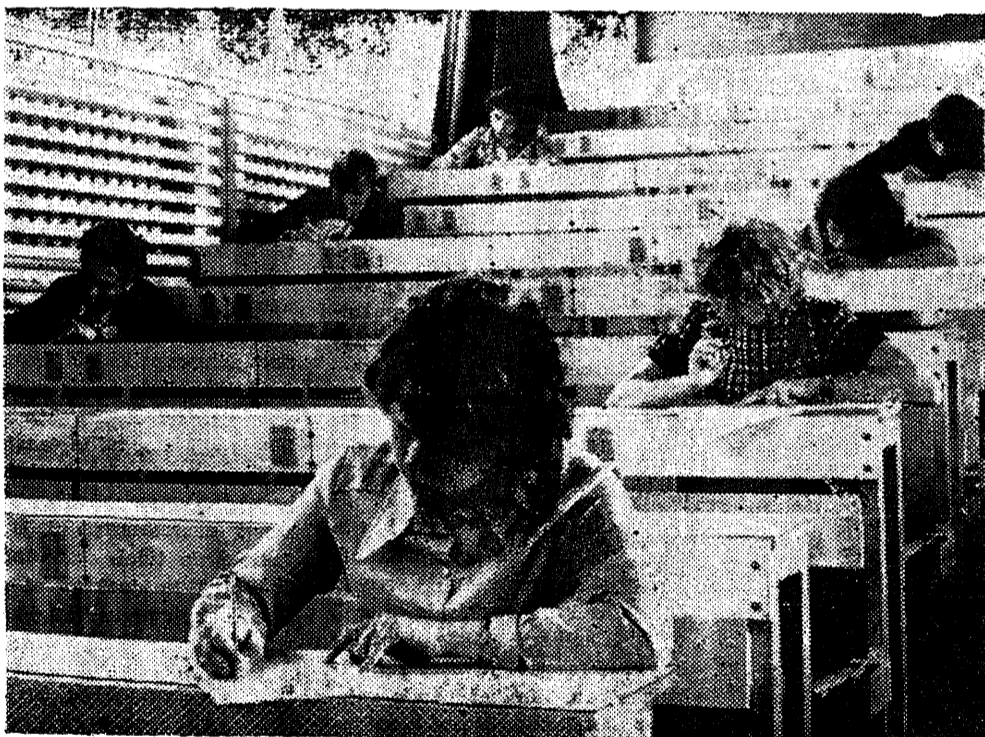
alati võtta, midagi andmata.»

Viie aasta jooksul kantakse kõlbmatuks nii mõnigi ülikond. Viie aasta jooksul talletame endas tõhutud teadmised. Me oleme saajate osas. Me valmistame ennast ette, et ühiskond hakkaks meist kasu saama, et me ise tunneksime rõõmu oma töö viljadest.

Jõudu uueks õppeaastaks.

Tudengiks saamise tuleristsed

Läks suvi kõigi oma rõõmudega. Eriliselt mõõdu ta kindlasti meie instituudi kollektiivi kõige noorematele liikmetele — esimese kursuse tudengitele. Seljataga on sisseastumiseksamid, nii hästi-halvasti kui nad kellelgi lõppesid, ja ees ootab üliõpilasiga. Neli-viis aastat õpinguid, sesse, ehitusmalevat, taas õpinguid ja teadmiste maailma süvenemist, sekka pidusid ja ehtsat tudengivalja... nii nagu muistegi. Igavesti noor tudeng — kas pole? Aga enne päris ALGUST veel tagasivaateliselt mõningaid arve-fakte sisseastumiseksamitelt.

* Päevasesse osakonda võeti kokku 1282 uut üliõpilast. Üldse alustavad TPI-s 1976.—77. õppeaastal õppimist koos õhtu-

se ja kaugõppevormiga 2160 vastset tudengit.

* Avaldusi enne esimest eksamit oli laekunud 1994. Ettevalmistusosakonnast sai enne sisse 213 inimest. Eksamid sooritas vähemalt rahuldavale hindale 1508 üliõpilaskandidaati.

* Kiitusega ja medaliga pretendeerijaid oli 23, oma «ühe eksami õiguse» realiseeris neist 21.

* Nõutava 2-aastase tööstaažiga inimesi oli 141, praegu võivad end tudengiks lugeda 73.

* Suurim konkurss oli majandusteaduskonda ökonomikaerialadele — 4,95 kandidaati ühele kohale.

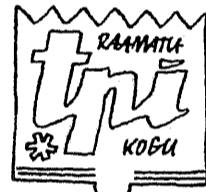
* Nelja-viiteliste eksperimenti alustas 333 sisseastujat, kahe eksamiga piirdus vaid 226. NB! Kolm eksperimenteerijat said esimesel eksamil «2»!

* Üldkonkursiga ei saanud täis elektroenergeetikateaduskonna eesti õppekeelegrüümi. 16 kohta täideti teistest teaduskondadest väljajäänute arvel.

* Kõige arvukamalt esineti matemaatika kirjalikul eksamil — alustas 1733, läbi kukkus 127. Kõige rohkem «viisi» pandi samuti sellel eksamil — 609. Üldse kirjutati eksamilehtedele 1659 «viit».

* Raskusi oli jälle keeleeksamiga. Kirjandis «põrusid» isegi need, kel enne ees puha «viied». Kahju.

Kes sisse said, on tublid, kes ei saanud — küllap tulevad veel. Head algust, paremat jätku, veel paremat lõpulejõudmist!

TEADAANNE I KURSUSE ÜLIÕPILASTELE

TPI raamatukogus registreeritakse Teid lugejaks ja laenuatakse õpikuid õpikute osakonnas, Lai t. 5, II korrus, 7.—10. IX ja 13.—16. IX igale õpperühmale kindlaksmääratud ajal (vt. graafikut).

Graafikud on välja pandud raamatukogus, teaduskondades ja ühiselamutes. Päevase osakonna üliõpilased peavad graafikust rangelt kinni pidama ning ilmuma raamatukokku rühmade kaupa koos rühmavanemaga.

Õhtuse ja kaugõppeosakonna I kursuse üliõpilasi teenindatakse samas 17. 18. ja 20. IX kella 11.00—17.00, 21.—23. IX kella 14.00—20.00.

Lugejaks registreerimisel tuleb kaasa võtta foto (2,5x2,5 cm) ja üliõpilaspilet.

Alates 1. oktoobrist laenuatakse raamatuid kõikidele üliõpilastele teisipäeval, kolmapäeval, neljapäeval kella 11.00—20.00, ning reedel ja laupäeval kella 11.00—17.00.

I KURSUSE PÄEVASE OSAKONNA ÜLIÕPILASTELE ÕPIKUTE JAOTAMISE KOHTA TPI RAAMATUKOGU ÕPIKUTE OSAKONNAS, LAI T. 5, II KORRUS.

Kellaeg	7. IX	8. IX	9. IX	10. IX	13. IX	14. IX	15. IX	16. IX
13.00—14.00				EV 11				
14.00—15.00	KO 11	MT 11	EK 17	NM 11	AO 11	TP 11	LS 17	
15.00—16.00	KÜ 11	MM 17	ET 11	LA 11	AV 11	TE 11	LR 11	
16.00—17.00	KR 11	MM 19	ET 12	E 11	AM 17	LE 11	LR 17	TR 11
17.00—18.00	KA 11	E 12	MP 11	MM 18	AV 17	LE 12	AA 11	TR 17
18.00—19.00	KA 17	E 17	MP 12	MM 12	TI 11	LI 11	AA 17	TM 11
19.00—20.00	ED 11	E 18	MA 11	MA 12	AO 17	LS 11	AJ 17	TL 11

TPI raamatukogu

Teated

TPI raamatukogu õpikute osakond (Lai t. 5, II korrus) teenindab Teid septembrikuus järgnevalt:

IV, V, VI k. üliõpilasi 1.—4. ja 7.—9. IX.

III k. üliõpilasi 21.—25. ja 28.—29. IX.

II k. üliõpilasi 10.—11. ja 14.—18. IX.

Õppejõude, garantiikirjaga lugejaid ja väljaspool Tallinna elavaid kaugõppijaid teenindatakse iga päev, v. a. pühapäeval ja esmaspäeval.

1.—4. septembrini võetakse kõikidelt lugejatelt veel vastu eelmisel õppeaastal laenuatud õpikuid.

Alates 6. septembrist loetakse õpikuid mittetagastanud üliõpilased raamatukogu võlglasteks.

Teenindusajad: teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval 11.00—20.00; reedel ja laupäeval 11.00—17.00.

„Oli malev ja malevlane...“

TEGUTSEMIS- KINDLUST JUURDE

«Malevas olen teist aastat. Esimene malevasuvi kaks aastat tagasi möödus samuti Karksis. Rühm oli tore, tööd sai hooliga teha ja see pani mõtlema, et kui teeks õige rühma. Otsustasin muidugi Karksi kasuks.»

Käes olid maleva viimased päevad. Istusime EÜE Karksi rühma komandöri Tõnu Tõnissoniga sauna ukse ees. Soojev saunahi levitas mõnusat hõngu. Ajasime juttu suvest ja malevast.

«Suvi algas ilusasti. Ilmad olid igati kenad. Ka tööd oli. Kuid siis hakkasid tulema raskused. Autode saamisega kriisaveoks oli tükk tegemist, laudu tuli vahel mitu korda päevas toomas käia, sest korraga ei olnud kusagilt vajalikku kogust võtta. Suvega jõudsime öälms teha heinaküüni katuse ja seinad, saeveski seinad, valasime ühe osa rohujuhaveski tsehhi vundamendist, ehitasime veepuhastusseadmeid.

Ehitusorganisatsiooniks ja tööandjaks oli Karksi kolhoos.

Ühise ettevõtmisena käisime kolhoosis heina tegemas.

Tudeng on ikkagi ju noor inimene, tahab ka lõbutseda ja ringi liikuda. Kohtumisõhtuid pidasime naaberrühmadega Pollist ja Kamarast. Ilusa päeva veetsime Pühajärve ääres. Muljeterohkeks kujunes ekskursioon mööda Läti ja Leedu rannikuala.»

Märkamatu oli videvik käte jõudnud. Jah, sügis on saabumas. Nädala pärast istume taas koolipinki. Nii jõudis mõtelõng järjega ka kooliskäimiseni.

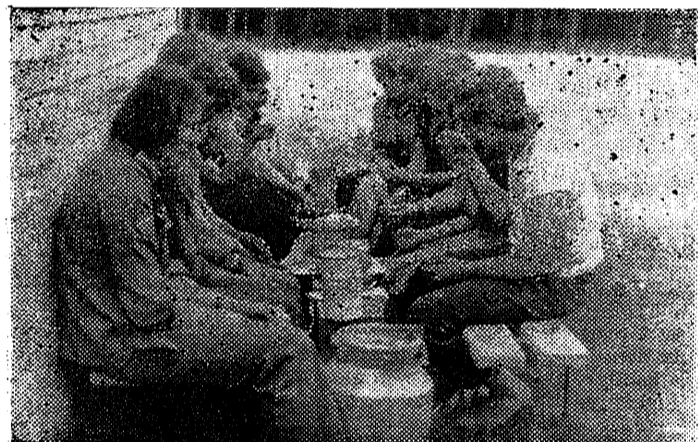
«Algab viimane kooliaasta. Diplomandiateg. Peenmehaanika-inseneri paberitega hakkam tööle ilmselt Tartu Aparaatitehases. Õpperühma komsorgi amet viis organiseerimistöö juurde, maleva rühma komandörina sain juurde tegutsemiskindlust.»

Jutu katkestasid malevlased, kes, saunasajad kaenlas, tulid selle suve viimast saunaleili saama. Saunamõnud maitstud, läks lauluks lahti.

«TPI meeskooris hakkam laulma viendat aastat,» ütles Tõnu kahe laulu vahele.

Karksis käis
KALJU VAIKJÄRV

Töötegemisest sai tühi kõht, peale lõunat öeldakse olevat õige veidike leiba luusse lasta... kuivõrd kellelgi selleks võimalust oli. Nii ta siis läks, see suvi — vaheldumisi ehitamist, sekka heinategemist ja muidki hädapäraseid töid, ning muidugi töövõlist malevalusti.

Mõttenurk

Armastus on elu elu.

(Feuerbach)

Toreda elu soovimine ei ole oomulik ega paratamatu. Loonulikud ja paratamatud soovid üleb rahuldada. Tühistest soovidest tuleb vabaneda, sest need võivad tekitada segadust a rahutust.

(Epikuros)

Maailm on lahti ainult lahti-
le peale.

(Feuerbach)

Ärgu pangu keegi filosoofiat nooruses kõrvale ja ärgu väsi-
gu sellest vanaduses!

(Epikuros)

Otsigem teiste jaoks õnne,
enda jaoks täiuslikustamist.

(Kant)

Alati on midagi sellist, mida
ei saa loogiliselt formuleerida,
mida tuleb lihtsalt osata.

(Kant)

Filosoofia annab kütkoobile
teise silma.

(Kant)

Läbielatud oleks igav uuesti
läbi elada, samuti nagu anek-
dooti on igav teist korda kuu-
lata.

(Tšernõševski)

Me tunneme mitte ainult
puud ja kivi, mitte ainult liha
ja konte, vaid ka tundeid, kui
surume tunnetava olendi kätt
või suudleme ta huuli.

(Feuerbach)

Silmaringiks

ARCHIMEDESE TULI

Muistses legendis jutusta-
takse sellest, kuidas kuulus
kreeka matemaatik Archimedes
peeglite ja päikesekiirte abil
süütas roomlaste sõjalaevastiku,
mis püüdis tungida Sürakuu-
sasse.

Palju aastaid tundus maini-
tud fakt teadlastele uskumatu.
Kreeka füüsik Ionis Sakkas ot-
sustas eksperimentaalselt le-
gendi kontrollida.

Katse sooritati Ateena-lähe-
dusel rannikul. Teadlasel oli
abiks 70 sõdurit, relvaatitud

lääkimahõõrutud vaskkilpidega.
Umbes 200 meetri kaugusele
kaldast jäeti ankrusse laev, mis
oli muistse sõjalaeva täpne
koopia.

Oli päikesepaisteline päev.
Algul ei suutnud abilised kui-
dagi päikesekiiri laeval fooku-
sasse koondada. Lõpuks see õn-
nestus ja 70 kiirt koondusid
laeva mastile. Kahe sekundi
jooksul hakkas mast suitsema
ja plahvatas siis põlema. Minut
järgnes minutile ja süüdatud
«roomlaste laev» vajus voogu-
desse.

«TE OLETE VALLANDATUD, HÄRRA 261129370548.»

Selle fraasi juurutamine
Lääne-Saksamaa igapäevasesse
ellu ei ole enam mägedetagune
perspektiiv, kui uskuda artiklit
ajakirjas «Stern». Võib-olla
juba sel aastal kehtestatakse 12-
kohaliste numbrite süsteem,
millesse kuulub iga SFV elanik.
Juba praegu on 22 tuhat kom-

puuterit, mis kuuluvad mitme-
sugustele organisatsioonidele.
Nad võivad silmapilkselt anda
üksikasjalist informatsiooni iga
kodaniku kohta alates lapsepõl-
ve hüüdnimest ja lõpetades
tema arvamusega Vietnamis
sõja ja okukorra kohta Tšüüis.

Ja siis võib kosta saatuslik
«Täname teenete eest, härra
261129370548, hüvasti.»

ÕHTUKELLAD... KÕRVADES

Pop-muusika fanaatilised
austajad peavad kiiresti midagi
ette võtma, kui nad tahavad
edaspidi oma kuulumist säili-
tada. Sellisele järeldusele tulid
Briti Politehnilise Instituudi
spetsialistid. Nad uurisid võim-
sa muusikaheli mõju ühes
Yorkshire'i noorteklubi-dest,
vaadates läbi 216 noorukit 14-
19 aasta vanuses. Tulemus on
järgmine: neil, kes pidevalt kü-
lastavad «helisauna», nõrgeneb
kuulmine keskmiselt 4 detsi-
belli, kõige innukamatel aga
kuni 14 detsibelli. See on juba
tõsine asi, sest 25 detsibelli kao-

SEEKORD POLE VÕLTSING

Kas võis 37 aastane Utrechti
kunstiteadlane Henry Dejoer,
kui ta läks kaks aastat tagasi
uurima paganlikku raidkujut,
mis kuulus ühele elatanud naisele
Ida-Hollandis, arvata, et
see reis saab klassikaliseks näi-
teks selle kohta, kuidas mõni-
kord leitakse juhuslikult ma-
ilma maalikunsti šedöövreid?
Naise majas kõitis kunstitead-
lase tähelepanu pilt, mis tuletas
kõigiti meelde varasemat Remb-
randti. Dejoer, kes ise ei olnud
Rembrandti-spetsialist, kutsus

tamine tähendab, et inimene
tabab vaevaliselt tavalistki kõ-
net.

On kindlaks tehtud, et inim-
kõrv ei suuda kova taluda heli
tugevusega üle 90 detsibelli. See
on piir. Kuid enamik gruppe
ületavad kontserdi ajal selle
heliläve. Ja popfestivalil muu-
tub pilt lausa hirmuäratavaks.
Näiteks 1969. a. Woodstocke'i
festivalil seisid 1000-vatiseid võim-
endajad, 1970. a. analoogsel
üritusel Whighti saarel näitasid
mõõturid 3000-vatist võimsust.
Kuid need on juba vanad lau-
lud. Praegune pop-grupp «Gra-
teful Dead» võimendab oma
esinemised läbi 641 valjuhääldi
võimsusega 26 400 vatti!

teadlasi lõuendit salaja vaata-
ma. Lõpuks teatasid uurijad pi-
dulikult: jah, see on Rembrandt,
pealegi üks tema kõige esimes-
test teostest. «Kamerlingi ris-
timine» — nii on pildi nimi
(tuleb belda, et ta vajab tõsist
restauratsiooni) — on maalitud
1626. a., kui kunstnik oli kõi-
gest 20 aastane. Pildi ehtsust
kinnitasid paljud eksperdid,
nende seas ka professor Horst
Jerson, kes kogu oma pikaaja-
lise praktika jooksul on kind-
laks teinud umbes 200 Remb-
randti maalide võitstingut.

Tänaseks lisandub Sul sellele juubelile veel teinegi ümmargune number — kakkümmend aastat elektriinõukogu kateedri dotsent, rüüpkimata sellest, et pikka aega kateedrit juhatajad. Sa oled esimene meie erialal nii ajalooliselt (kui see 1947. a. korra sisse seati) kui praegu eriala vanematekogu esimehe- na, mil lõpetanute arv läheneb seitsmesajale. Oma tagasihoid-

likkuse, abivalmiduse, delikaatsuse ja printsiipsusena oled Sa meie suur eesküju. Kõik me oleme Sinult õppinud, vähemalt loengutele, kus tutvustad maailma tehnikat tipptaset. Veelgi õnnelikumad on need, kes töötavad Sinuga koos kateedris ning üsna sageli kasutavad Sinu entsüklopeedilisi teadmisi. Enamik Sinu ajast kuulubi nii või teisiti teiste harimiseks ja on raske aru saada, millal leiad Sa aja, et oma teadmistega meist kaugel es olla.

Teaduslikke töid on Sul kuuskümmend ja Sinu tööd on kaalu. Piisab, kui meenutada, et 1967. a. anti Suile Nõukogude Eesti preemia. Magnethüdrodünaamika, lineaarmootorid, ... nüüd lõpuks on siis käsil üleiluline õpik Sinu lektori-põhilalt — tööstuste elektrivarustusest.

Parteitöö, paljud ühiskondlikud, teaduslikud, tehnilised, juuridilised ja muud ülesanded — kõige selleks jätkub Sul energiat ja tahtmist.

Aitäh selle kõige eest! Jõudu ja energiat järgmiseks poolsajaks!

KOLLEEGID

Jaan Tomson — 50

ettevõtlikkus, organisatorilist ja optimism. Ei lihe ju iga mees pärast seitsmeaastast trusiti peainseneriks olemist aspirandiks, nagu Sina oma ajal tegid.

Veerandsada teaduslikku tööd näitavad, kui õige see otsus oli. Neile lisaks on kolm trükitud konspekti üliõpilastele. Mitte ainult konspektid ja aine hea esitus, vaid Sinu isiksus on teinud Sinust tudengite silmis populaarse õppejõu. Nad suhtuvad Sinusse suure lugupidamisega nagu siiski, kui Sa kümne aasta vältel juhtisid elektrotehnika teaduskonda.

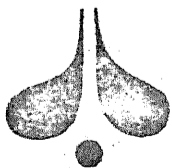
Parteitöö, rida ühiskondlikke ülesandeid, mida Sa energiliselt ja kohusetundlikult täidad — kõike ei hakka loendada. Kui nimetada nõrgaks küljeks liigset headust, siis mõnikord tundub Sul see puudus olevat.

Kui Sa 12. aprillil ületasid poolsajandi piiri, olid teises maailmajaos stažeerimas. Seepärast ära pahanda, et meie tagasihoidlik õnesooval alles nüüd trükimusta näeb. Soovime Sulle jätkuvat töölust, energiat ja elurõõmu! Palju õnne!

KOLLEEGID

KROONIKA

Alates uuest õppeaastast on mehaanikateaduskonna dekaan MIKKEL PIKNER. Sündinud 1936. a. Lõpetanud Tallinna Kommunaal-ehitustehnikumi ja TPI, õppis Moskva N. E. Baumaninim. Kõrgema Tehnikakooli aspirantuuris. Dotsent. Tehnikakandidaat. NLKP liige. Seni mehaanikateaduskonna prodekaan.

sport

Tagasipilk möödunud spordiaastale

1975/76. õ.a. ülevaatus tulemused kujunesid järgmisteks:

1. Keemiateaduskond	53 punkti
2. Majandusteaduskond	36 "
3. Mehaanikateaduskond	34 "
4. Elektroautomaatika- teaduskond	31 "
5. Ehitusteaduskond	25 "
6. Elektroenergeetika- teaduskond	17 "

TPI XXVII spartakiadi tulemused:

Üldarvestuses:	Naiste arvestuses:	Meeste arvestuses:
1. T 71 punkti	1. K 57 punkti	1. M 65 punkti
2. K 54 "	2. T 51 "	2. L 57 "
3. L 54 "	3. A 34 "	3. A 50 "
4. A 51 "	4. E 27 "	4. T 41 "
5. M 51 "	5. M 18 "	5. E 40 "
6. E 44 "	6. L 16 "	6. K 25 "

Varasemate aastate eeskujul tegutses märkimisväärse aktiivsusega keemiateaduskonna kehakultuurikollektiiv (nõukogu esimees J. Marjundi, spordikuraator H.-M. Pajumägi). Esikoht kehakultuuritöö ülevaatusel, esikoht spartakiadil naiste arvestuses ja II koht spartakiadi üldarvestuses räägivad ise endast.

Märgatavalt paranes sporditöö mehaanikateaduskonnas (nõukogu esimees E. Pähn, spordikuraator T. Tarve). Kahju ainult, et teaduskonna naispere jäi kogu õppeaasta kestel passiivse kõrvaltvaataja ossa, mistõttu mehaanikateaduskonna tegelik potentsiaal jäigi lõpuni avamata.

Mida annab teha hea tahte korral ka suhteliselt väikesearvulise naisperega, seda näitas kujukalt elektroenergeetikateaduskonna kogemus, kus tänu

spordikuraatori abi R. Vipperi energilisele tegevusele suudeti spartakiadil naiste arvestuses platseeruda hinnatavale III kohale! Seejuures edestati veenvalt naisüliõpilaste osas märksa arvukamat ehitusteaduskonda.

On selge, et kõik ei mahu pjedestaali kõrgeimale astmele, kuid kurvemast kurvem on, kui spordis loovutatakse kohti võistlusteta. Seda juhtub sagedamini ikka seal, kus lonkab organisatorite töö. Esitatud kokkuvõtteid on selles suhtes küllaltki näitlikud ega vaja seetõttu lisakommentaaare. Tähtis on, et uueks õppeaastaks oleksid senised vajakajäämised kriitiliselt analüüsitud ja mahajäänud teaduskondades tegutsemisindu tõstatud.

VLADIMIR BAZANOV
Spordiklubi juhatuse esimees

Kes tagasi, kes minemas

Soomes olid 10 kuud stažeerimas JAAK HENNO matemaatika kateedrist ning JAAK LEIMAN tööstuse juhtimise ja planeerimise kateedrist. Rootsisis viibis TAIVO ARAK informatsiooni töötlemise kateedrist ja SAKKA DY-S REIN IRS elektriinõukogu kateedrist. Keelte kateedri vanemõpetaja TIIU KAARMA saabus Weimari germanistikakursustelt.

Tudengitest läksid juulikuus välismaale õppima ARVO KAMPUS ja VALDUR REBANE mehaanikateaduskonnast, ÜLO KONTOR ja AIVO SIIMON elektroautomaatikateaduskonnast SDV-sse ning REINE LAITSAAAR keemiateaduskonnast Ungarisse.

Lähemal ajal sõidab üheks kuuks Tšehhoslovakkiasse mašinahituse tehnoloogia kateedri

dotsent ANDRES KIMMEL, kaheks nädalaks läheb Poola teoreetilise mehaanika kateedri dotsent KALJU KENK. Toiduainete tehnoloogia kateedri dotsent JÜRI KANN peab kaks nädalat loenguid Ungaris. Ungarisse sõidavad ka automaatika kateedri juhataja dots. LAURI EINER ja matemaatika kateedri juhataja prof. LEO AI-NOLA.

TÄNUAVALDUS

Täna Tallinna Polütehnilist Instituuti, meie ametiühingukomiteed ja kolleege, kes minu abikaasa mälestust kalliks pidasid ja mulle igati toeks olid.

ELSA PANT

ÕIEND

Möödunud õppeaasta viimasel «Tallinna Polütehniku» numbris juhtus toimetuse süü läbi sisse eksitava viga. 4. lk artiklis «TPI Spordiklubi teenemärgi väärtuseks» tuleb pildiallkiri Tiit Härm lugeda TONIS HÄRMIKS. Vabandame.

Vastutav toimetaja
O. PÖDER

«Таллинский политехник», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМФ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu»,
Tallinn, Pikk t. 40/42.

Hind 2 kop.

Tell. nr. 1420
MB-08077

TEADMISEKS SÖÖKLATE KASUTAJAILE

Peahoone söökla on avatud kella 11.15–17.00, I korpuse puhvet 7.15–17.45. Laupäeviti on söökla suletud, puhvet töötab ajavahemikus 7.15–13.00.

4. korpuse puhvet on lahti kella 7.30–20.00, lõunavaheag 14.00–15.00. Laupäeval teenindatakse külalastajaid kella 7.30–15.00.

«Piko» töötab hommikupoolikut kella 10.00–15.00, vaheaeg on 15.00–17.00 ja õhtul on avatud kuni 21.30. Pühapäeval oodatakse külalastajaid kella 13.00–16.00 ja 18.00–21.30.

II ühiselamu söökla on avatud kella 7.30–18.30. Lõuna kella 13.00–14.00. Pühapäeval on söökla lahti kella 9.00–17.30, lõunaaeg on 13.00–14.00.

«Eva» avatakse kell 6.45, suletakse kell 12.00, peetakse vahet kuni kella 17.00 ja oodatakse taas külalastajaid kuni kella 21.00. Pühapäeval on hommikune tšeaeg 10.00–13.00, õhtune 18.00–21.00.

Peahoone sööklas on ainult komplektiõunad. Dieettoite saab II ühiselamu sööklalt.

N B!

Pärast «väsitavat» suvepuhkust pakub närvikosutust ansambel «PALDERJAN»

koosseisus: Vello Salumets, Vello Jurtom, Tarmo Pihlap ja Anton Lutt

TPI aulas homme, laupäeval, 4. septembril kell 17.00.

Piletid müügil tundi eelnevalt.

